

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann III. és Társándl.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona. Félévre 6 korona.
Negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutánjában árban közölünk

Reflexiók.

— nov. 3.

(L. B.) A király fővezérletével, az Isonzónál két esztendője vérző seregeink, küzdelmük Krisztusi szenvedései után, szinte felmagasztosultan, összefogva vetették magukat az ellenségre. Szédült iramban nyomulunk előre. A békét ajánló király bekére vágó nép fiaival lélekben összeforrvá suttanak most az ellenségre, hogy eddig hiábavaló békereményeiket a fegyverek erejével válthassák valóra. Megdöbbenéssel fogja feljegyezni a történetíró a szinte bihetetlen tény, hogy mikoron királynak és népének illetően nagyszerű összhangoltságához méltóan kellett volna viselkedni a front mögött: — Tisza István a bácskai kiskirályok védelme címén szavazópróbát rendeztet, erőszakosan dokumentálja, hogy a király bizalmát bíró kormány politikáját a többség helyteleníti.

Kifelé nem láthatják ellenségeink és nem is fogják akarni látni, hogy ez a többség csupán egy formális többség, mely nem képviseli a mai nemzet igazi közérzését: — az ellenség a Tiszaféle többségi erőpróbagyakorlat nyomán belső gyengeséget fog kiabálni, hogy igy gyengítse az isonzói előnyomulást nagy határait... Igy szolgálja a Tiszapolitika a béke ügyét. Tessék tovább követni őt ezen az uton, munkapárti urak!...

Osztrák miniszterek és miniszteriális emberek jártak nálunk az elmúlt szombaton és vasárnapon — fővárosi közlések szerint — közéleti ügyekben. Fővárosi tudósításokból kiolvasható, hogy ismét „kérlelni jöttek“. Közös értekezlet volt, de előbb Hadik grófnál jártak. A dolgok bizonyos scenerikus folyamánból arra lehet következtetni, hogy Hadiknál nehéz volt a soruk. De sejtelmek és külsőségek után ne induljunk. Ez nagyon szinpadias volna; és mert Hadik államférfiúi ízlésével az ilyen szinpadiaságok ellenkezének, a következtetésben alapul veszem csupán azt, amit Hadik az elmúlt napokban a parlamentben mondott. És ez az, hogy igenis segítjük élelmezési bajában Ausztriát, segítjük szövetséges küzdőtársaként, de ha előbb magunk részére a legszükségesebbet biztosítottuk. Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy fix mennyiségre — amint ezt Tiszák tették — nem vállalkoztunk; adunk annyit, a mennyit a magunk mérsékelt igényének biztosítása után adhatunk.

Es adunk olyan rekompenciációk ellenében, amelyek által a magunk háborus létén a gazdasági életrend könnyítésével segíthetünk.

Hadik gróf parlamenti beszédéből leszűrt konzekvenciáknál időzvéen, fővárosi tudósítók hirdása nyomán le kell szögezmem a tény, hogy ez a beszéd melegítő napsugár volt a politika most viharterhes levegőjében. Hadik szinte a szónak elokvenciájára is szordinált tett. Közvetlenebb volt, mint valaha, mert éreznie kellett, hogy mondanivalóval az egész

Házat a napi politika kicsinyeségei fölé emelte. Ez a politikában mindig kemény harcos, közéletlmezésünk ma rendkívülien elsőrendű ügyeiről szólván, szinte a szociális érzése melegében olvasztotta fel minden keménységét. Ám a sorok közt minden lenyegető veszedelem árnyékával szemben mégis ott volt az erős ember. Hadik talán soha még egyetlen szerepében nem volt annyira az, mint a mostaniban az „aranyzivü vasember“...

Miklóssyra komolyan megharagudott Meczner és ebből nem is csinált titkot.

Ebben az időben tette állítólag Meczner Gyula bizalmasai körében ezt a kijelentést: „És azt hiszi Pista, hogy belőle még dorogi püspök lesz? Pedig most messzibb van a püspökségtől, mint én a pápaságtól.“

Hogy Miklóssyból e merész kijelentés ellenére is hajdudorogi püspök lett, az igazán nem a Meczner érdeme. Ha rajta mulott volna tényleg soha sem lett volna Miklóssyból püspök.

Miklóssyból tehát püspök lett. És itt kezdődik a Tisza István nyílt szereplése ebben a botrányos politikai üldözésben. Miklóssy István ugyanis — ekkor már mint hajdudorogi püspök — felkereste Tisza István gróf miniszterelnököt és Khuen Héderváry Károly grótot, az országos munkapárt elnökét, elmondotta nekik mindazt, amit a vármegyében Meczner Gyula és Székely Elek botrányokban gazdag közéleti működéséről mindenki tudott — és amiket sorban mi is elmondunk majd — és kérte őket, hogy Meczner Gyulát és Székely Eleket ejtsék el. Megígérte, Miklóssy Tiszának és Khuen-Hédervárynak, hogyha Meczner és Székelyt elejtik, ő, aki meggyőződéses munkapárti, az egész hajdudorogi egyházmegye görög katólikus papságát a kormány mellé állítja.

Ámde Tiszának és Khuen-Hédervárynak értékesebb volt a Meczner és Székely erőszakos uralma, mint a hajdudorogi egyházmegye püspökének és papságának támogatása, mert Tisza kijelentette Miklóssynak, hogy

semmiesetre sem ejti el sem Tiszát, sem Székely Eleket. Sőt Khuen-Héderváry gróf, a munkapárt elnöke azt a kijelentést tette, hogy nemcsak el nem ejtik Meczner Gyulát, de ha lehetne, minden megye élére ilyen főispánokat ültetnének.

Ime tehát a legékesebb bizonyítéka annak, hogy Tisza István nemcsak, hogy tudott főispánjai politikai erőszakosságairól és közéleti botrányairól, de egyenesen támogatta őket a politikai üldözés munkájában. A képviselőházban tett nagyhangú kijelentése is tehát nem egyéb üres fecsegésnél, amelynek valótlanságáról ő volt legjobban meggyőződve.

És most, hogy elmondottuk ezeket a tényeket bizonyítékul a mun-

LÁSSUNK TISZTÁN!

...

Szemelvények a Tisza kormány zempléni exponense: Meczner Gyula kormányzása idejéből.

..

II. Gróf Tisza István és Miklóssy püspök szerepe.

— nov. 3.

Tisza ezredes ur parlamenti offenzívája során nagy hangon jelentette ki, hogy az ő miniszterelnöksége idején egyetlen főispán sem élt vissza az ő tudtával a főispáni hatalommal. Emeltsenek — ugymond — csak egyetlen olyan esetet, amikor valamelyik főispán az ő tudtával üldözte, a más politikai nézetlen levőket.

Már legutóbbi számunkban közöltük a Farkas Andor polgármester felfüggesztésének részleteit, amelyek a legtipikusabb politikai üldözés belyegét viselik magukon. Elmondottuk az eseményeket kronologikus sorrendben, bizonyítékul annak, hogy soha olyan vakmerően nem üldözték e vármegyében az ellenzéki elveket valló tisztviselőket, mint éppen Tisza István gróf kormányzása idején, amikor Meczner Gyula átkos uralma nehezedett ránk.

De a Farkas Andor üldözése nem egyedülálló esete a Meczner Gyula uralmának. A politikai üldözések, a közigazgatási botrányok egész soráról fogjuk még szép sorjában lerántani a leplet, amelyek mind a Meczner Gyula „pártatlan“ főispáni működésének emlékeiként élnek még ma is a köztudatban.

Mielőtt azonban folytatnánk a részleteket, szükségesnek tartjuk előbb világosságot deríteni arra a tényre, hogy

a már elmondott és még elmondandó politikai botrányok mind a Tisza István

gróf tudtával, sőt utólagos helyesléssel történtek.

Azt hisszük, mindenki emlékszik még arra a bizonyos vámszerződési panamára, amelyben Miklóssy István hajdudorogi püspök, akkor még sátoraljaújhelyi gör. kath. főesperes lépett fel vádlóként Székely Ekekkel szemben.

Magát az eset részleteit külön cikk keretében fogjuk ismertetni. Most csak az ügynek azokat a részleteit kívánjuk napfényre hozni, amelyek a Meczner Gyula és a Tisza gróf ez ügyben szerepét alkalmasak megvilágítani.

Miklóssy István — aki akkoriban a sátoraljaújhelyi választókerület munkapártjának elnöke volt — azok közé a kevés munkapártiak közé tartozott, akik nem voltak hajlandók pártédekből semmiféle közigazgatási, vagy politikai botrányt eltűrni. Mikor Székely Elek becsületét Meczner Gyulának újrafelveti utján sikerült kifoltosnia és mikor Meczner Gyula politikai büntársát ismét be akarta segíteni a polgármesteri székbe, Miklóssy István becsületes lelke nem tudta elviselni a város érdekei elleni ezt a merényletet és nyíltan — a képviselőtestületben — azzal vádolta meg Székely Eleket, hogy az ő tudtával hamisították meg a vámszerződés megkötésénél a vámdíjteleket a bérlő javára.

És Meczner Gyula ezután a súlyos vád után sem ejtette el Székely Eleket, sőt talán még erősebben ragaszkodott pártfogoltjához. Ellenben

kapárti parlamenti offenzívája valódi értékének, ráférhetünk a Meozner-uralom további részletes tagolására. Legközelebbi számunkban Székely Eleknek a városi építettség el nem számolása körüli szerepét fogjuk megvilágítani kapcsolatban a Meozner Gyula pártatlan uralmával. Mert kell, hogy egyszer már világosság is legyen.

Használjunk

hadisegély postabélyegét.

A világ szeme rajtunk!

— nov. 31.

Az egész világ szeme ránk szegeződik és ámulattal, lélegzetvisszafojtva látja az új csodát: mit hős fiaink hű szövetségeseinkkel vállalva az olasz fronton művelnek. Az Isonzó fölött gomolygó őszi ködből egy második gorlicei legenda körvonalai bontakoznak ki. Tulról a leghitványabb ellenség csapatai hátrálnak egyaránt csatát és fejet vesztve. A tűzvonal mögött hosszú sorban kullog a foglyok hada s a szeri, se száma szákmány. Benn a tűz kellős közepében pedig a mi félisteneink, amint föltartóztatlanul szabadítják föl az elbitangolt földet s nyomulnak diadalmasan előre az ellenséges országban. Csupa fény és ragyogás, amely megképráztatja az egész világot.

Nekünk, akik itthon maradtunk, nem szabad feltétlenül erre a dicsőségre. Az ellenség vizsgáló tekintettel figyel, hogy vajjon idehaza is ugyanaz a kötelesség-tudat lelkesít, mely sorait a fronton pusztítja? Hadd lássa hát, hogy a front mögött sem télen senki s hogy a front mögött e pillanatban legfontosabb feladatunkat, a hetedik hadikölcsön ügyét is ugyanazzal az elszántsággal tettük magunkévá, valamennyien, mintahogyan derék fiaink még életük árán sem engednek győzelmi akarattukból.

A hadikölcsön sikeréből kiáradó nagy erkölcsi és gazdasági erő ép oly félelmesen sujt le az ellenségeinkre, mint akár hadseregeink ellenállhatatlan rohama, annyival azonban még ezen is túlszár, hogy a győzelmes hadjárat szükségleteink biztosításán kívül állandóan élészti és táplálja vitéz katonáinkban a lelkesedést is. Ez lebegjen folyton kinek-kinek a szeme előtt, s addig a pillanatig, míg csak a hadikölcsön aláírása lezárva és minél fényesebb sikere biztosítva nincs, egyikünk se ismerjen pihenést. Jegyezzünk erőnkhez képest mindnyájan s lankadatlanul buzditunk másokat is, hogy becsületesen vegyék ki részüket a hadikölcsönből.

Ha már ugyanis rajtunk a szeme, lásson minél többet a világ!

A rendőrség október havában.

Elített árdragítók.

— nov. 3.

A rendőrkapitány közreadott havi jelentése szerint október hónapban lopás büntette 25, lopás vétsége 28 esetben fordult elő. A lopások közül 20 a vasuton történt. A bűnesetek közül említésre méltó, hogy a csendőrség és rendőrség nagy arányú kincstári dohány és trafik neműek csempészésének jött nyomára. A nyomozás adatai szerint a részben lopott, részben jogtalanul szerzett dohányt, szivarkát postacsomagokban, hamis tartalom bemondással ártak Galiciába szállítani. A nyomozás befejezése után a bűnösök nevei nyilvánosságra lesznek hozva. Ugyancsak az elmúlt hónapban a pénzügyőrség házkutatás foganatosításakor több ezer korona értékű cénrakészletet talált. Ezen ügyben a készlet lefoglalásával az eljárás szintén folyamatban.

Árdragításért jogerősen elítéltek:

Frisehmann Ernő cukornak maximális áron felül való árusításáért 200, Gasner Vilmosné és Jablono vics Józsi-fné gyümölcsnek magas áron való árusítása miatt 40—40, Kacsó Mihály sertésnek maximális áron felüli árusítása miatt 200, Schön Erzsébet petróleum drágítás miatt 400, Adler Vilmos árpanak maximális áron felüli árusítása miatt 1000, özv. Geiger Mórné tengerinek magas áron való árusítása miatt 200 korona pénzbírságra lett ítélve. Ezen kívül elsőfokúlag elítéltek:

Linder Dávidné cipődrágításért 1000, Markovics Sámuelné cipődrágításért 400, Perlmutter Lajos és Stern Lajos mérészosok marhahusnak magas áron való árusítása miatt 400—400 koronára.

A rendőrkapitány felhívta a város összes kereskedőt, hogy üzletükben elárúsításra kerülő minden élelmiszernek hatóságilag látta-mozott árjegyzékét üzletükben jól láthatólag, lehetőleg a kirakatban helyezték el.

Mint hogy ezt többen megtenni emuláztatták, ezek ellen a kihágási eljárás szintén folyamatban van véve és az ítélet a jövő havi jelentésben lesz közzé téve.

A piacokon a maximális árak betartására is az eddiginél fokozottabb gond fordítatik. Ez az oka annak, hogy a falusi termelők, eladásra szánt áruikkal nem igen iparkodnak a helyi piacot felkeresni, hanem igyekeznek azt titokban vásároló áruhalmazoknak eladni. Az így támasztott ferde helyzetet csak a közönségnek van módjában segíteni.

Zongorát bérelnék

Ajánlatokat a kiadóhivataltba kérek.

HIREK.

Mire a fák lehullatják a leveleiket. Ki nem emlékezik még közlünk az 1914-ik esztendő mámoros és hazafias lelkesedéstől izzó napjaira? Arra a nagy rohanásra Páris felé! Tele volt akkor a szívünk forró vággyal, szent lelkesedéssel egy nagyobb eszme iránt, tele hittel, reménnyel egy szebb jövőben. S aztán hittük azt is — és nem ám azért, mert véletlenül Vilmos császár mondta valahol a vérátáttatott francia földön, — hogy „mire a fák lehullatják leveleiket, otthonunkban leszünk újra valamennyien.“ S mi történt, mire a fák tényleg elvesztették leveleiket? Az, hogy a hulló levelekkel egyenkint hervadtak el lelkünk virágos reményei. A tél hideg szele a falevelekkel együtt elfújta a varázos álmot, eltűnt a lelkesedés, a hit, a remény és jött helyébe az első csalódás: a muszka hadak átlépték a Kárpátokat. De lassankint kitavaszodott s Gorlicéonál a világot beragyogó diadal napja csillogó reménységűekkel égett, hogy talán majd most, ha a fák újra lehullatják leveleiket.

Hiu reménykedések! Átszenvedtük a második háborus telet s már a harmadikat is. Es három év alatt nagyot fordult a világ. Ami akkor főnn volt a magasban, az lekerült most a mélybe. Csodás haditények kitéleltének ma? A Niebuergok legendás harca az egész világ ellen! Ki hiszi még, hogy a pápa békeajánlatának sikere lesz, ki hisz a szocialistáknak, akik a békét szeretnék megcsinálni, de nem tudják. Ki hisz a stockholmi konferenciában, mely fél esztendeje vajudik s a végén egeret fog szállni. S ki hiszi még, hogy mire fák lehullatják leveleiket — pedig már negyedszer hullatják le — hogy akkorra otthon leszünk valamennyien?

— **Kitüntetés hősi halál után.** A harctéren szerzett súlyos betegségben elhalt Damjanovich Sándor m. kir. 4. honvédegyezredébéli vezérkarhoz beosztott századosnak, aki hősiességeért a katonai érdemkeresztet bronz és ezüst signum laudisokat kapta, Ófelsége a hadikétkönyv és vaskorona rend III. osztályát adományozta.

— **Katonai kitüntetés.** Ifj. Schweitzer János főhadnagyot az ellenség fel szemben tanúsított vitéz magatartásának elismerésül Ófelsége a hadikétkönyv III. oszt. katonai érdemkeresztet, a kardokkal tüntette ki. Ifj. Schweitzer János, aki Schweitzer fogházgondnok legidősebb fia a háboru kitörése óta a harctéren küzd, vitézségeért már eddig öt kitüntetést kapott. Tulajdonosa ugyanis a bronz, kieszűst, nagy ezüst vitézségi érmeknek, bronz signum lau-

disznak, Károly keresztnek. Ismételt kitüntetésre általános örömet keltett — **Signum laudis.** Ófelsége elrendelte, hogy Putti Géza 5. honvéd huszárezredbeli főhadnagyok vitéz magatartásáért a legfelső díjcsőről elismerést tudtunk adassék.

— **Előléptetés a postánál.** A kereskedelemügyi miniszter Gerő Alfréd pt. főtisztzat a helybeli postahivatal főnökét, felügyelővé léptette elő. Városunk társadalma örömmel fogadta az előléptetést, amelyben a munka és szorgalom megbecsülését látja.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Buday Pál igazságszólási és Herceg Péter nagy mihályi állami elemi iskolai tanítókat kövönösen áthelyezte.

— **Művészeti rendezvények.** Abonyi Gyula a „Nemzeti színház“ tagja folyó hó 11-én a vármegyeháza nagytermében. A jövendőleg egy része a helyben felállítandó „Hősök emlékoszlopa“ javára lesz fordítva. A közreműködő fővárosi művészek és művészek névsorát, ugys az előadás műsorát falragaszon fogja közölni a rendezőség. A magas színvonalú előadás iránt, mely kegyeletes öblt is szolgál, már előzetesen is nagy érdeklődés mutatkozik.

— **A tudóbetegek részére** szóló rendeltetéssel Gáthy József Csörgőkoszoru megváltás címen 14 koronát küldött be nekünk, amely összeget illetékes helyére juttattuk.

— **A reformáció négy százados** évfordulóját a helybeli ref. egyház november hó 8-án templomi hangversennyel ünnepli meg. A hangverseny fél 6 órakor kezdődik. Jegyek — ülőhely 5, állóhely 2. karzat 1 korona — megválthatók a lelkesít hivataltban. Fél fizetések az egyházi szegényalap céljaira közönnel fogadtatnak. A templomi hangverseny műsora a következő: 1. „Erős várunk nekünk sz. Isten.“ Előadja s sárospataki Lórántffy vegyeskar. 2. Unnepi beszéd tartja. Dr. Makkay Sándor sárospataki theol. akad. tanár. 3. Hajdu József: Ária a „Teremtés“ című oratóriumból. Énekl. Sassy Nagy Katinka m. kir. operaház tagja. Orgonán kíséri Árokhaty Béla. 4. Mendelssohn: „Adiagio“ Hegedűn játsza Szikora József m. kir. zeneakadémia növendéke. 5. Alkalmi ének: Előadja a sárospataki Lórántffy vegyeskar. 6. Godmark: „Ária.“ Hegedűn játsza Szikora József. 7. Stradella: „Irgalmazz Istenem.“ Énekl. Sassy Nagy Katinka. 8. Köcsy Ferenc: Hymusz. Előadja a Lórántffy kar.

— **Az Érdekes Újság** kitűzött célját, hogy tudniillik minél aktuálisabb legyen, egy díjra való újtással még jobban meg fogja ezután közeíteni. Nem a rákövetkező héten, hanem még ugyanazon a héten fog a legaktuálisabb képekkel megjelenni. Az Érdekes Újság kiadóhivatalt ezután is értesíti olvasóit, hogy az említett okból ezután Az Érdekes Újság már a hét végén megjelenik.

Felolós szerkesztő: Landemann Miksa, Szerkesztő: György Lajos.

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ“

SODORNI VALÓ SZIVARKAPAPIRNAK ÁRA

1 könyvecskében 60 lap van.

ma
30 fillér.

Minden könyvecskén rajta van a védjegy.

és a gyáros
aláírása

S. J. Modiano